

Sygn. akt V KK 681/21

POSTANOWIENIE

Dnia 13 grudnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **S. S.**

skazanego z art. 197 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 13 grudnia 2022 r.

wniosku sędziego SN Igora Zgolińskiego o wyłączenie go od udziału w sprawie

Sądu Najwyższego o sygn. akt V KK 681/21,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności,

postanowił

wyłączyć SSN Igora Zgolińskiego od rozpoznania sprawy Sądu Najwyższego o sygn. akt V KK 681/21.

UZASADNIENIE

W dniu 18 lipca 2022 r. sędzia SN Igor Zgoliński, wyznaczony zarządzeniem nr 1/17/2022 Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej z dnia 14 lipca 2022 r. do rozpoznania sprawy kasacyjnej S. S., zarejestrowanej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt V KK 681/21, w oparciu o przepis art. 41 § 1 k.p.k. wniósł o wyłączenie go od jej rozpoznania. W uzasadnieniu wniosku wskazał na uwarunkowania procesowe jakie mają miejsce w niniejszej sprawie, w której złożone zostały przez obrońcę wnioski o wyłączenie innych sędziów SN powołanych na te stanowiska na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018.3) – dalej

w tekście ustawa o KRS z 2017 r. W jego ocenie, niepożądany dla systemu prawnego przejaw braku bezstronności stanowi przypadek orzekania przez sędziego w sprawie własnej albo w sprawie innej osoby będącej w zbliżonej sytuacji co orzekający sędzia, a mającej równocześnie istotne i realne znaczenia dla indywidualnej sytuacji tego sędziego. Tego rodzaju uwarunkowania występują – zdaniem wnioskującego – w tym wypadku z uwagi na podniesienie w stosunku do innych sędziów Sądu Najwyższego zarzutów związanych z trybem ich powołania, który ma bezpośrednie odniesienie także do jego osoby.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Na wstępie rozważań podzielić należy w całej rozciągłości stanowisko wyrażone na kanwie tej sprawy w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 15 czerwca 2022 r., V KO 22/22, co do właściwości Izby Karnej Sądu Najwyższego. Zawarta w uzasadnieniu powołanego orzeczenia argumentacja, wskazująca na brak podstaw do rozpoznawania tego rodzaju wniosków o wyłączenie sędziego złożonych na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. przez Izbę Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego jest przekonująca, a tym samym brak konieczności, aby ją w tym miejscu powielać.

Wniosek sędziego Igora Zgolińskiego m.in. z przyczyn w nim podanych, doprowadzić musiał do wyłączenia go od rozpoznawania kasacji wniesionej na korzyść skazanego S. S. przez jego obrońcę.

W nadzwyczajnym środku zaskarżenia podniesiony został zarzut wystąpienia uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. związany z udziałem w składzie orzekającym Sądu Okręgowego w Opolu – jako sędzie drugiej instancji – sędziego powołanego na ten urząd w procedurze z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie ustawy o KRS z 2017 r.

Pan Igor Zgoliński powołany został na urząd sędziego Sądu Najwyższego w tej samej procedurze. W tym stanie rzeczy oczywiste jest, że przy rozstrzyganiu w przedmiocie zasadności lub niezasadności kasacji zobligowany byłby wypowiedzieć się co do kwestii, która dotyczy bezpośrednio również jego samego, a wynika to wprost z treści uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7), która wiąże pozostałe składy Sądu Najwyższego i pozostaje

aktualna (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2020 r., I KZP 1/20, OSNK 2020, z. 7, poz. 26, a także szeroka argumentacja zawarta w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21, OSNK 2021, z. 10, poz. 41).

Sąd Najwyższy podtrzymuje pogląd wyrażony już wielokrotnie w tym przedmiocie przez inne składy orzekające (zob. postanowienia: z dnia 27 lipca 2021 r., II KO 36/21; z dnia 13 października 2021 r., II KO 30/21; z dnia 17 marca 2022 r., II KO 12/22), w tym również w toku niniejszego postępowania (zob. postanowienia: z dnia z dnia 24 lutego 2022 r., V KO 4/22; z dnia 15 czerwca 2022 r., V KO 22/22; z dnia 1 grudnia 2022 r.), że „potrzeba wyłączenia od orzekania rodzić się może także w przypadku orzekania w sprawie, która jest >>identyczna<<, jak sprawa sędziego, w tym znaczeniu, że oparta na tych samych podstawach prawnych czy faktycznych, co sytuacja sędziego, albo w której rozstrzygana jest sprawa identyczna z tą, która dotyczy sędziego, a rozstrzygnięcie niewątpliwie wpłynie na sytuację prawną czy faktyczną sędziego. (...) sytuacja ta może wywoływać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego w tej sprawie w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k., a zatem prowadzić powinna do wyłączenia sędziego od rozpoznania sprawy”.

Oczywiste w związku z tym jest, że zawarte we wniosku o wyłączenie stanowisko sędziego co do możliwości powstania w odbiorze zewnętrznym tj. odczuciu społecznym, przekonania o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny, nie może zostać zignorowane. W tym stanie rzeczy za uwzględnieniem wniosku przemawia stosowany wprost zakaz *nemo iudex in causa sua* i to niezależnie od tego czy kwestię powyższą rozpatrywać w kontekście wyłączenia o jakim mowa w art. 40 § 1 pkt 1 k.p.k. (sprawa dotyczy sędziego bezpośrednio), czy też wątpliwości co do bezstronności sędziego w danej sprawie (art. 41 § 1 *in fine* k.p.k.).

Co więcej, konieczność wyłączenia od rozpoznawania niniejszej sprawy sędziego Igora Zgolińskiego wynika również z potrzeby wyeliminowania – sygnalizowanych przez obrońcę skazanego w kasacji oraz w składanych sukcesywnie wnioskach o wyłączenie – wątpliwości w zakresie zapewnienia skazanemu prawa do rozpoznania sprawy w postępowaniu kasacyjnym przez

niezawisły i niezależny sąd ustanowiony ustawą w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz w art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, a co za tym idzie również ewentualnej odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa (zob. argumentacja zawarta w uzasadnieniu powołanego już wyżej postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2022 r., II KO 12/22).

Uwzględniając całokształt powyższych rozważań orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.